

Sygn. akt II KK 76/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 30 marca 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Stanisław Zabłocki (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Małgorzata Gierszon

SSN Przemysław Kalinowski

Protokolant Marta Brylińska

w sprawie **A. C.**

skazanego z art. 297 § 1 k.k.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w dniu 30 marca 2015 r.,
kasacji, wniesionej przez Prokuratora Generalnego
na podstawie art. 521 § 1 k.p.k., na korzyść skazanego,
od wyroku Sądu Rejonowego w P.
z dnia 22 stycznia 2014 r.,

**uchyla zaskarżony wyrok i postępowanie karne wobec
A. C. umarza na podstawie art. 17 § 1 pkt 5
k.p.k., a kosztami postępowania w sprawie obciąża Skarb
Państwa.**

UZASADNIENIE

W dniu 23 października 2013 roku, Prokuratura Rejonowa w P. skierowała do sądu akt oskarżenia przeciwko trzem oskarżonym, a to K. B. o czyn z art. 18 § 2

k.k. w zw. z art. 297 § 1 k.k., przeciwko W. K. o czyn z art. 18 § 3 k.k. w zw. z art. 297 § 1 k.k. oraz przeciwko A. C. o czyn z art. 297 § 1 k.k.

Wraz z aktem oskarżenia prokurator złożył w trybie art. 335 § 1 k.p.k. wniosek o wydanie wyroku skazującego wobec A. C. bez przeprowadzania rozprawy i wymierzenie uzgodnionej z nim kary 5 miesięcy pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres 2 lat, grzywnę w wysokości 50 stawek dziennych po 10 złotych każda oraz zasądzenie kosztów i opłat sądowych.

Sąd Rejonowy w P., na posiedzeniu w dniu 22 stycznia 2014 roku, uwzględnił wniosek prokuratora dotyczący oskarżonego A. C. i wydanym w tym dniu wyrokiem, o sygn. akt ... 305/13, uznał go za winnego popełnienia zarzucanego mu czynu, stanowiącego występki z art. 297 § 1 k.k. i wymierzył karę zgodnie z wnioskiem.

Wyrok ten uprawomocnił się w dniu 30 stycznia 2014 roku.

Od powyższego wyroku kasację na korzyść A. C. wniósł Prokurator Generalny, zarzucając mu rażące naruszenie przepisu prawa karnego procesowego - art. 17 § 1 pkt 5 k.p.k., polegające na rozpoznaniu sprawy na posiedzeniu w trybie art. 343 k.p.k. i wydaniu wyroku skazującego wobec A. C., podczas gdy oskarżony ten zmarł przed jego wydaniem, co stanowi bezwzględny przyczynę odwoławczą określoną w art. 439 § 1 pkt 9 k.p.k.

W konkluzji kasacji Prokurator Generalny wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i umorzenie postępowania wobec oskarżonego na zasadzie art. 17 § 1 pkt 5 k.p.k.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja jest zasadna w stopniu oczywistym w rozumieniu art. 535 § 5 k.p.k., co spowodowało wydanie wyroku na posiedzeniu bez udziału stron i uchylenie zaskarżonego orzeczenia oraz umorzenie postępowania karnego wobec A. C. (art. 537 § 2 k.p.k.). W aktach sprawy znajduje się odpis skrócony aktu zgonu A. C. (k. 345), z którego wynika, iż oskarżony zmarł w dniu 22 listopada 2013 r. W dacie wyrokowania w niniejszej sprawie przez Sąd Rejonowy w P. istniała zatem ujemna przesłanka, uniemożliwiająca dalsze prowadzenie postępowania wobec tego oskarżonego, której skutkiem - zgodnie z art. 17 § 1 pkt 5 k.p.k. - powinno być umorzenie postępowania.

Jak słusznie wskazuje Prokurator Generalny, skutku tego nie może zniwelować okoliczność, że wiadomość o śmierci oskarżonego sąd powziął dopiero w toku postępowania wykonawczego. Powyższe stało się podstawą wydania przez sąd w dniu 2 kwietnia 2014 roku postanowienia o umorzeniu postępowania wykonawczego w tej sprawie (k. 347), nie spowodowało natomiast wycofania z obrotu prawnego, wydanego wobec oskarżonego A. C., wyroku skazującego.

Sąd Najwyższy rozpoznawał już sprawy o podobnej konfiguracji procesowej. I tak, w wyroku z dnia 15 kwietnia 2008 roku, sygn. II KK 48/08 (Lex nr 567034), stwierdził - co skądinąd oczywiste - że śmierć oskarżonego zawsze stoi na przeszkodzie prowadzeniu postępowania karnego (art. 17 § 1 pkt 5 k.p.k.). Kontynuowanie procesu i wydanie wyroku stanowi uchybienie określone w art. 439 § 1 pkt 9 k.p.k. Fakt, że sąd właściwy nie wiedział o wskazanej przeszkodzie, nie ma znaczenia i nie może uchronić kwestionowanego orzeczenia przed wyeliminowaniem z obrotu prawnego. Śmierć oskarżonego nie stanowi natomiast negatywnej przesłanki postępowania kasacyjnego, jeśli kasacja jest wniesiona na korzyść oskarżonego (arg. ex art. 529 k.p.k.).

Podobne stanowisko zajął Sąd Najwyższy również w wyroku z dnia 6 czerwca 2013 roku, sygn. III KK 147/13 (Lex nr 1318414), podkreślając, iż przepis art. 17 § 1 pkt 5 k.p.k. jest w swej treści jednoznaczny i bezwzględny i powinien być stosowany niezależnie od powodów zaistnienia tego uchybienia oraz w każdym stadium procesu, w którym określona w tym przepisie przesłanka zaistnieje.

W niniejszej sprawie nie ulega wątpliwości, że określona w art. 17 § 1 pkt 5 k.p.k. negatywna przesłanka wystąpiła przed wydaniem wyroku skazującego A. C., a zatem wydany wyrok jest obarczony uchybieniem wskazanym w art. 439 § 1 pkt 9 k.p.k., powodującym bezwzględną konieczność uchylenia orzeczenia, niezależnie od powodów jego zaistnienia i wpływu na jego treść.

W związku z wystąpieniem ujemnej przesłanki procesowej określonej w art. 17 § 1 pkt 5 k.p.k. konieczne było zatem uchylenie zaskarżonego wyroku i wydanie orzeczenia następczego o umorzeniu postępowania karnego wobec A. C., które to orzeczenie następcze może i powinno być wydane w takiej konfiguracji procesowej przez Sąd kasacyjny ze względu na treść art. 537 § 2 k.p.k.

W konsekwencji, kosztami postępowania w sprawie należało obciążyć Skarb

Państwa.